

Селезньова Анна Володимирівна
кандидат технічних наук, доцент кафедри технологічної
та професійної освіти і декоративного мистецтва
Хмельницького національного університету

МОНУМЕНТАЛЬНА ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ МИКОЛИ ІВАНОВИЧА МАЗУРА

Монументаліст, скульптор, живописець, графік, педагог, Микола Іванович Мазур (1948-2015) народився у Кушівському зернорадгоспі Кушівського району Краснодарського краю (Росія) в українській родині із чернігівським корінням.

З 10-ти років його дитинство проходило на Ново-Каховській ГЕС, куди переїхали його батьки. Батько працював будівельником, мати – кранівницею. А малий Микола проводив своє дозвілля серед звалищ металобрухту, збирав обрізки, непотрібні деталі від машин для конструювання своєї власної машини. Вже тоді, в дитинстві, формувалися його естетичні смаки, уподобання.

Пробував свої сили в Новокаховській ізостудії, а у 1968 році він закінчив відділення живопису Одеського художнього училища ім. М. Грекова. Під час навчання познайомився зі своєю майбутньою дружиною красунею-подолянкою Людмилою Савчишин (у творчих колах – Людмила Мазур). По закінченню училища доля привела його у місто Хмельницький.

З 1968 року Микола Мазур працював учителем, а з 1973 року – директором Хмельницької дитячої художньої школи. Згодом, перейшовши на творчий хліб, одержав перше монументальне замовлення. Його металева композиція на фронтоні будинку автошколи (1978 р.) була відзначена обласною премією.

Монументальна творчість Миколи Мазура у м. Хмельницькому розпочалася наприкінці 1970-х років, коли він отримав замовлення від Хмельницького обласного управління внутрішніх справ на побудову в міському парку ім. Чекмана ігрового майданчика для дітей з метою їхнього ознайомлення з основними правилами дорожнього руху. У 80-90-ті роки Мазур М.І. створює в парках, на площах, вулицях

об'ємно-просторові композиції з металу. Більшість із цих оригінальних творів за видом мистецтва відносяться до монументальної скульптури.

Він обирає незвичний спосіб заповнення паркового простору, обрамленого деревами та озером: створює об'ємно-просторові композиції “Автомістечко” (1982 р.) та “Космодром” (1986 р.), в якому діти не тільки бавляться, а й розвивають свою уяву й фантазію (рис. 1).



Рисунок 1 – Скульптури з металобрухту Миколи Мазура.

Парк ім. Чекмана (м. Хмельницький):

а) «Космонавт»; б) «Космодром»; в) ретро-автомобіль; г) «Лев»

Микола Мазур створював свої металеві скульптури з елементами кінематики, враховуючи дитячу психологію і схильність до гри. Тому скульптури виконували функцію великих дитячих іграшок, на які можна було залізти, зручно вмотитися на сидіння і крутити справжнє кермо, тиснути на гальма, кнопки, важелі тощо. За комплекс об'ємно-просторових композицій на дитячих ігрових майданчиках Миколі Мазуру у 1987 році було присвоєно обласну премію «Корчагінець», а у 1989 році – республіканську премію ім. Островського.

Наприкінці 1980-х років у художника виникла ідея організації простору і декоративного прикрашення площі біля кінотеатру «Сілістра» (нині клуб СВ). У 1991 році тут було встановлено 8 металевих скульптурних композицій.

В інших монументальних творах М. І. Мазура, таких як “Політ на повітряній кулі”, “Цирк”, декоративно-скульптурній композиції набережної річки Случ у Старокостянтинові відчувається його незбагненна метафористична майстерність (рис. 2).



Рисунок 2 – Скульптури з металобрухту Миколи Мазура, набережна річки Ікопоть в м. Старокостянтинів Хмельницької області

Монументальні скульптури Мазура знайшли високе схвалення республіканської художньої ради. До Національної Спілки художників його прийняли в 1987 році, як монументаліста. І звання Заслуженого художника України у 1996 році Микола Іванович одержав за подвижництво у створенні об'ємно-просторової архітектури нашого міста.

Публікації про твори з металобрухту Миколи Мазура обійшли всю Європу, а в далекій Якутії вони настільки сподобались, що скульптора було запрошено до створення подібного саду, дитячих майданчиків із чудернацькими іграшками, вовків, коней та інших оригінальних металевих скульптур, які він протягом 1994 року виконав у якутському місті Мирному (Росія).

З 2002 р. Микола Мазур викладав фахові дисципліни відділення «Дизайн» Хмельницького державного університету, з 2004 – доцент кафедри дизайну Хмельницького національного університету, з 2006 – керівник навчально-творчої майстерні ХНУ. Мазуром Миколою Івановичем була організована творча школа, що охоплювала викладачів і студентів кафедри дизайну. Він успішно передавав свій досвід молодим колегам і студентам, користувався заслуженим авторитетом у колективі університету, членів Національної спілки художників України та прихильників образотворчого мистецтва України, області, міста.

Творча особистість Мазура Миколи Івановича унікальна в своїй багатогранності. Авторське бачення художника, його об'ємно-просторове мислення, розуміння міського середовища, вдале використання матеріалу, звернення до прадавніх образів вітчизняної міфології роблять його монументальні скульптури оригінальним явищем у мистецтві.